

Verslag portefeuillehoudersoverleg energietransitie

Aanwezig:

Jan-Willem Slijper	Best (Voorzitter)
John Bankers	Asten
Lindy Wijnen	Bergeijk
Tom Oomen	Deurne
Jeanne Adriaans	Eersel
Frans Stravers	Geldrop-Mierlo
Martijn de Kort	Helmond
Paul van den Biggelaar	Oirschot
Peter van de Noort	Reusel de Mierden
Willem van Doorn	Someren
Steven Grevink	Son en Breugel
Rens Pijnenburg	Valkenswaard
Maarten Pieters	Waalre
Willem de Graaff	Provincie Noord-Brabant
Robert Aerts	Enexis
Jan Hendrik Galdiga	Tennet
Laura Volleberg	MRE

Afwezig:

Rik Thijs	Eindhoven (voorzitter)
Hetty van der Hamsvoort	Bladel (vice voorzitter)
Karel Boonen	Cranendonck
Martien Bankers	Gemert-Bakel
Maaïke van Breugel – Smolders	Heeze-Leende
Joan Briels	Laarbeek
Sandor Löwik	Nuenen
Mariëlle Giesbertz	Veldhoven
Martijn Tholen	Waterschappen
Bas Maes	Provincie Noord-Brabant

1. Opening en vaststellen agenda

- De voorzitter opent de vergadering en heet de deelnemers welkom.
- Het verslag van het poho energietransitie van 10 september 2025 is ongewijzigd vastgesteld. De actiepunten zijn afgehandeld:
 - Een terugkoppeling van het BO Brainport staat vandaag op de agenda.
 - De voorzitter heeft contact opgenomen met de voorzitter van de Veiligheidsregio. Een terugkoppeling volgt bij de mededeling.
- De gemeenten zijn per mail geïnformeerd over het nieuwe codebesluit van de ACM met een oproep om kritisch te kijken naar alle lopende ontwikkelingen.

2. MRE Realisatiebedrijf

Toelichting:

Voor de versnelling van de realisatie van de infrastructuur op laag- en middenspanning werken MRE en Enexis al samen op basis van het Uitvoeringsprogramma Toekomstbestendig Elektriciteitsnet Brainport (UTEB), om de doorlooptijd met minimaal 50% te verkorten. Dit heeft geleid tot veel inzicht in mogelijke werkafspraken en versnellingskansen. Deze werkafspraken en versnellingskansen moeten ook continu geïmplementeerd en uitgevoerd worden. Daarom starten Enexis en MRE een gezamenlijk ondersteuningsteam energie-infra, als onderdeel van het nieuwe 'Realisatiebedrijf MRE'. Dit realisatieteam moet als 'onafhankelijke partij' gemeenten en Enexis gaan helpen om de versnellingsopgave te realiseren. Door gevraagd en ongevraagd te adviseren en knelpunten

op te lossen. In 2026 zal het realisatieteam op basis van een groeimodel vorm krijgen. De focus ligt op de lopende projecten van Enexis.

In het poho is door Laura Volleberg een presentatie gegeven over het Realisatiebedrijf en de actuele stand van zaken. De slides worden gedeeld op Energiewerkplaats. Ook het bedrijfsplan van het Realisatiebedrijf en een oplegger worden hier gedeeld.

Bespreking:

- Er is gevraagd hoe wordt omgegaan met aanvragen vanuit verschillende gemeenten en hoe wordt afgewogen welke projecten al dan niet ondersteund worden. Aangegeven wordt dat Rijk-regio-deals, en de afspraken die we daarbinnen hebben gemaakt, leidend zijn; op basis daarvan worden aanvragen beoordeeld. Tegelijkertijd zal ook maatwerk nodig zijn en zal worden gekeken bij welke casussen je echt een toegevoegde waarde hebt op de lokale (beleids)adviseurs.
- Het initiatief wordt inhoudelijk omarmd vanuit de Peelgemeenten, maar de zorgen over het proces zijn ook geuit. Er is aangegeven dat het past binnen de GR MRE, maar het lijkt te wijzen op een fundamentele wijziging van waar de MRE voor staat: een netwerkorganisatie en geen uitvoerende organisatie. Hierover is gezegd dat het ontwikkelperspectief en de realisatie-ambitie niet nieuw zijn; dit is ook afgestemd met de gemeentesecretarissen en managers RO. De lobby met het Rijk kwam tijdens de zomer in een stroomversnelling, met als doel een versnelde realisatie. Lokale borging blijft hierbij het belangrijkste. Vooralsnog kunnen we uit de voeten met de huidige GR; in 2026 moet duidelijk worden hoe we verder gaan
- Het verzoek om colleges en gemeentesecretarissen goed te betrekken bij het besluitvormingsproces is uitgesproken.
- Gevraagd is wat het Realisatiebedrijf specifiek kan betekenen op het domein van energieinfra. Aangegeven is dat de aanpak met name zit op ruimtelijke vraagstukken m.b.t. de uitrol van energieinfra. Het is essentieel dat de ambtelijke organisaties goed zijn aangehaakt; het samenspel tussen regionaal en lokaal niveau is van belang.

Conclusie:

- Er is kennisgenomen van het proces richting het MRE Realisatiebedrijf. Binnen dit Realisatiebedrijf gaan teams aan de slag op de onderwerpen wonen, mobiliteit, energieinfra en op termijn ook werklocaties. Het Realisatiebedrijf richt zich op casemanagement en projectmanagement van complexe ruimtelijke projecten. Gemeenten zijn en blijven beleidsmatig en bestuurlijk 'in the lead'. Het realisatieteam energieinfra is gericht op de versnelling van de realisatie van de laag- en middenspanningsinfrastructuur. Hierbij bouwen we voort op de acties die afgelopen jaar zijn gezet in het kader van het Uitvoeringsprogramma Toekomstbestendig Elektriciteitsnetwerk Brainport (UTEB). In 2026 zal het realisatieteam op basis van een groeimodel vorm krijgen.
- Erkend is dat het proces de laatste maanden erg snel is gegaan; aandacht is gevraagd voor het goed betrekken van de betrokken ambtenaren/gemeentesecretarissen.

3. Investeringsplannen Enexis en TenneT 2026-2040

Toelichting:

Op 31 oktober 2025 zijn de nieuwe ontwerp investeringsplannen van de netbeheerders gepubliceerd. In de investeringsplannen beschrijven de netbeheerders de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen voor het elektriciteits- en gasnetten voor de komende 10 (Enexis) en 15 (TenneT) jaar. Vanuit TenneT en Enexis is een toelichting gegeven. De slides worden gedeeld.

Bespreking:

- Enexis voegt toe dat het elektriciteitsnet provincie overstijgend is en opgedeeld is in netdelen. Het doel is om meer capaciteit te creëren en onderlinge afhankelijkheid te verkleinen. We proberen zoveel mogelijk problemen binnen een netdeel op te lossen.
- Er loopt op dit moment een congestieonderzoek. Begin december komt TenneT hier op terug. Ook als er meer ruimte ontstaat op het netwerk van TenneT, betekent het niet automatisch dat er ook ruimte vrijkomt voor de wachtrij op het netwerk van Enexis.
- Zowel vanuit TenneT als Enexis wordt gewerkt aan extra stations, zoals de oplevering van station MRE in 2033 en Helenaveen na 2035. Dit wordt ook besproken in het Brabantbreed Bestuurlijk Overleg (BBOE). Vanuit provincie, TenneT en Enexis is opgeschaald om verdere versnelling mogelijk te maken.
De oproep wordt gedaan vanuit de netbeheerders om ook vanuit de gemeenten hier de schouders onder te zetten.
- Er wordt benadrukt dat we groen gas niet uit het oog moeten verliezen, aangezien hier kansrijke opties liggen in tijden van netcongestie.

Conclusie:

Er is kennisgenomen van de concept Investeringsplannen 2026 van TenneT en Enexis.

4. Zienswijze vanuit MRE op Investeringsplannen 2026

Toelichting:

DE MRE heeft een zienswijze voorbereid op de ontwerp investeringsplannen van Tennet en Enexis. Ook is er een analyse gemaakt van de effecten van de investeringsplannen voor de regio. Gemeenten hadden tot uiterlijk 20 november om aanvullingen te geven op de concept zienswijze.

Bespreking:

Er is waardering uitgesproken voor het gezamenlijk oppakken van de zienswijze, waardoor dit minder druk geeft op de lokale ambtelijke capaciteit.

Conclusie:

De oproep is gedaan om eventuele aanvullingen op de concept zienswijze vanuit MRE op de investeringsplannen door te geven aan Jorrit Visée.

5. Inzet MRE bij 380 kV verbinding Eindhoven-Maasbracht

Toelichting:

TenneT en het ministerie van Klimaat en Groene Groei zijn gestart met de planologische procedure voor de nieuwe bovengrondse 380 kV-verbinding Eindhoven–Maasbracht. Elf MRE-gemeenten vallen binnen het zoekgebied. De verbinding heeft grote ruimtelijke impact in de zuidoosthoek van de regio.

In de Stuurgroep is ingestemd met de inzet en rol vanuit het MRE programmabureau (procesmanager energiesysteem) voor het opzetten van de coördinatie op dit proces in samenwerking met de Provincie Noord-Brabant. Ook is besproken om in het poho een gezamenlijke keuze te maken over het bestuurlijk trekkerschap.

Bespreking:

- Vanuit Geldrop-Mierlo heeft wethouder Frans Stravers aangegeven bereid te zijn het bestuurlijk trekkerschap op zich te nemen. De gemeenteraad van Geldrop-Mierlo is er voorstander van om hierin een trekkende rol te spelen.
- Vanuit Valkenswaard biedt wethouder Rens Peijnenburg aan om het bestuurlijk trekkerschap op zich te nemen vanuit een gemeente die wel betrokken is, maar meer onafhankelijk staat. Tegelijkertijd geeft hij aan ook volledig steun te bieden wanneer de voorkeur uitgaat naar bestuurlijk trekkerschap vanuit Geldrop-Mierlo.
- De genoemde standpunten worden begrepen en gewaardeerd. Het poho ondersteunt de voorkeur om het bestuurlijk trekkerschap te beleggen bij Geldrop-Mierlo.

Conclusie:

Besloten is dat Frans Stravers van Geldrop-Mierlo bestuurlijk trekker wordt voor het proces om te komen tot een advies van de decentrale overheden bij de nieuwe 380 kV verbinding Eindhoven-Maasbracht.

6. Uitleg opties inzet kwaliteitsbudget ecologie

Toelichting:

In de Stuurgroep Energietransitie van 25 juni is gesproken over het benutten van Rijksmiddelen voor natuurmaatregelen bij energieprojecten. Een regionale inventarisatie in het voorjaar van 2025 leverde positieve reacties op van meerdere gemeenten, maar het daadwerkelijke animo voor het uitwerken van plannen blijkt vooralsnog beperkt. De stuurgroep heeft afgesproken om in het poho opnieuw een oproep te doen aan gemeenten om initiatieven te melden en de beoogde kaders opnieuw te delen ter ondersteuning van de interne afstemming. Ook wordt voorgesteld om ook maatregelen bij windparken mee te nemen in de subsidieregeling.

Bespreking:

- Er is gevraagd of ook projecten aangedragen kunnen worden die pas later in de tijd gerealiseerd kunnen worden. Meerdere projecten zijn immers vertraagd, omdat onder andere netcongestie momenteel effect heeft op realiseerbaarheid. Hierop wordt opgeroepen dat gemeenten ook initiatieven inbrengen die nog niet concreet zijn, zodat haalbaarheid gezamenlijk uitgezocht kan worden.
- De nieuwe SDE+ regeling geeft echter enkel nog middelen aan projecten die al natuurinclusief zijn. Voorwaarde van de middelen zijn dat het gaat om aanvullende maatregelen bovenop bestaande eisen.
- Ook is gevraagd wat er met het budget gebeurt, mochten er onvoldoende realistische projecten zijn. Hierover is toegelicht dat er geen resultaatverplichting is, maar dat het budget wel zoveel mogelijk ingezet dient te worden voor het beoogde doel. Mocht blijken dat er budget overblijft zal dit met een voorstel tot alternatieve besteding wordt teruggelegd in de stuurgroep.

Conclusie:

Het poho is akkoord met het ook openstellen van het budget voor natuurkwaliteit voor maatregelen bij windparken, mochten hier aanvragen voor komen. De oproep wordt herhaald aan gemeenten om mogelijke initiatieven voor inzet van het kwaliteitsbudget uiterlijk 1 december te melden, ook projecten die pas later in de tijd gerealiseerd kunnen worden.

7. Stand van zaken project De Groene Zone Isoleren

Toelichting:

Tom Oomen, bestuurlijk trekker van het project De Groene Zone Isoleren, heeft de actuele stand van zaken toegelicht. Hierbij is ingegaan op het faillissement van de organisatie Winst uit je woning.

Bespreking:

Er zijn meerdere scenario's voor het vervolg toegelicht. Gevraagd is aan de gemeenten of hun voorkeur heeft om óf door te gaan met het overgebleven consortium, óf de samenwerking te beëindigen en op een andere manier verder te gaan. Er zijn nog geen definitieve besluiten genomen.

Conclusie:

Op 3 december volgt een volgende bestuurlijke sessie. Aan de gemeenten is gevraagd om dan aan te geven of men al dan niet door wil met het overgebleven consortium, danwel de samenwerking ontbinden en op een andere manier verder gaan.

8. Terugkoppeling BO Brainport

Toelichting:

Er is een toelichting gegeven op de afspraken in het BO Brainport van 3 november.

Bespreking:

- Er is voor gekozen om de besprekpunten m.b.t. energie/netcongestie op de BO Brainport-tafel en niet op de BO MIRT-tafel te agenderen, omdat bij het BO MIRT de minister van KGG niet aan tafel zit. Het BO MIRT is overigens uitgesteld naar begin januari.
- In het BO Brainport zijn over het thema netcongestie o.a. de volgende afspraken gemaakt:
 - Afspraak voor een pilot gebiedsfonds versnelling voor o.a. 3 casussen 150 kV stations in onze regio (Maarheeze, Eindhoven-Oost en Eindhoven Zuid). Rijk, provincie en regio leveren gezamenlijk financiële bijdrage, in totaal €1,3 miljoen. Vervolgstappen worden nu gezet.
 - Delta Rhine Corridor: belang aftakkingen voor heel de provincie benoemd. Gesprekken Gasunie en KGG lopen.
 - Met VRO afgesproken om de komende maanden te onderzoeken hoe we elkaar kunnen versterken met netbewust bouwen.

Conclusie:

Er is kennisgenomen van de gemaakte afspraken in het BO Brainport op het gebied van energie/netcongestie. Een bredere communicatie over de afspraken in het BO Brainport volgt op korte termijn (in afstemming met het Rijk).

9. Ingekomen stukken en mededelingen

- MRE Overdrachtsdocument:
De eerder ontvangen input is verwerkt; op verzoek van het DB zijn de teksten wat ingekort. Deze tekst wordt voorgelegd aan het AB MRE op 17 december. Het opgemaakte overdrachtsdocument wordt onderdeel van een magazine, dat na het AB met de raden wordt gedeeld.
- Memo terugkoppeling andere poho's:
Schriftelijk gedeeld

- Mededeling reactie Veiligheidsregio:
Naar aanleiding van de mededelingen is er een intensieve samenwerking gestart tussen de Veiligheidsregio en Enexis. De Veiligheidsregio is samen met Enexis aan het bekijken welke impact de verhoogde risico's hebben voor de bestaande veiligheidsplannen in de regio. Hiermee is de VRBZO ook een pilot voor Enexis voor andere veiligheidsregio's in hun verzorgingsgebied.
- Mededeling voorstel 'one stop shop' ODZOB
In de stuurgroep energietransitie van oktober is het voorstel geaccordeerd om een voorstel bij de ODZOB neer te leggen om een 'one stop shop' bij de ODZOB in te richten. Om te komen tot een versnelling in de advisering en toetsing bij de vergunningverlening voor middenspanningsstation en de bijbehorende kabeltracés van Enexis. Dit voorstel wordt in december in het AB van de ODZOB voorgelegd, waarna de gemeenten zullen worden verzocht om hierover een collegebesluit te nemen.
- Mededeling stavaza NOK met Enexis:
De huidige NOK is begin november ambtelijk gedeeld met het verzoek om uiterlijk eind november reacties te delen. Reacties die leiden tot discussie komen terug in stuurgroep van december. Eind november gaat bestuurlijk trekker Martijn de Kort in overleg met Peter Lemmens. De conclusies uit dit gesprek worden geagendeerd voor de stuurgroep van december.
- Ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) voor OER Brainport:
Inmiddels is een Samenwerkingsovereenkomst ondertekend voor het project OER Brainport, door Rijkswaterstaat en de betrokken gemeenten.
- Stand van zaken programmalijn warmte:
Schriftelijk gedeeld
- Stand van zaken programmalijn gebouwde omgeving:
 - *Er is meer aandacht gevraagd voor het onderwerp netbewust bouwen. Enexis geeft hierover aan dat van belang is om ergens in de regio een start te maken.*
 - *Ook is het project De Groene zone 1.1 voor zonnepanelen besproken. Tijdens een bijeenkomst is hierbij de propositie voor mensen met een kleine beurs en de salderingsregeling als uitdaging benoemd.*
- Verslag Brabantbreed Bestuurlijk Overleg (BBOE) 30 oktober 2025:
Schriftelijk gedeeld
- Extra mededeling: Op 4 december is de volgende Omgevingsdag. Er wordt dan ook een werksessie georganiseerd over het maken van keuzes maken bij netschaarste. De insteek is om in gesprek te gaan over mogelijke keuzes die we de komende +/- 8 jaar met elkaar moeten maken, zolang bepalende infrastructuur nog niet gerealiseerd is. De werksessie is bedoeld om een open bestuurlijk gesprek te voeren en met elkaar een onderwerp uit te diepen. Het is een plenaire werksessie, waarbij het juist de bedoeling is dat bestuurders vanuit meerdere portefeuilles aansluiten.

10. Rondvraag en sluiting

Vanuit de provincie: Het voornemen is om in de vergadering van Gedeputeerde Staten van 9 december de volgende besluiten te nemen:

- Kennisgeving van Voornemen en Participatie van het tracé Eindhoven-Oost naar Maarheeze
- Definitieve NRD en Nota van Zienswijzen van Eindhoven-Oost naar Maarheeze
- Kennisgeving van Voornemen en Participatie van het tracé Eindhoven-Zuid naar Hapert
- Samenwerkingsovereenkomst met betrokken gemeenten en de Anterieure overeenkomst met TenneT

De besluiten zullen in week 2 van 2026 gepubliceerd worden.

De bestuurders van het zoekgebied van het tracé Eindhoven-Zuid naar Hapert zullen op 26 november worden bijgepraat.

Volgende vergadering(en):

- De volgende vergadering van de stuurgroep energietransitie is gepland op woensdag 17 december 2025 bij de Metropoolregio Eindhoven.
- De volgende vergadering van het poho energietransitie is gepland op woensdag 11 maart 2026. De locatie wordt later bekend gemaakt.

Actielijst

Actie	Actiehouder	Planning
Aanleveren mogelijke initiatieven voor inzet kwaliteitsbudget biodiversiteit bij MRE	Gemeenten	Uiterlijk 1 december 2025